

Тоді нам бути в ярмі
у чужинців!

№ 2

Ціна 10 коп.

Видавництво „СІЧ“.

**„Тоді нам бути в ярмі
у чужинців!“**

№ 2

Ціна 10 коп.

Видавництво „СІЧ“.

Годі нам бути в ярмі у чужинців!

Земля, що ми на їй живемо, зветься Україна.

Вона складається з губерній: Київської, Подільської, Волинської, Чернігівської, Полтавської, Катеринославської, Херсонської, Таврійської, Харківської і Кубанської.

Нас українців живе по цих губернях 40 мільонів.

Здебільшого люде думають, що наша Українська Земля споконвіку була частиною Російської держави.

Вони думають так тому, що не знають історії рідної землі, не знають, як саме жив Український Народ.

Отже коли взяти таку книжку, що в їй добре та докладно про історію нашого народу розказано, то ми з неї побачимо щось инше.

Ми побачимо, що були такі часи, коли зовсім не було Росії, а було собі тільки Московське царство.

Наша ж земля, що зветься Україною, була вільною, незалежною, самостійною державою.

Ми далі побачимо, що Московське царство нашу Україну не завоювало, а вільна Українська Держава сама по своїй добрій волі злучилася з Московщиною.

Та умова, по якій самостійна Україна пристала до спілки з Московщиною, як рівна з рівною, зветься «Переяславський трактат» або «Статті Богдана Хмельницького».

Багато лиха, багато шкоди заподіяла нашому українському народові ота спілка з Москвою, що була встановлена року 1654 Гетьманом України Богданом Хмельницьким.

Та ніхто ж тоді, 250 літ тому назад, не сподівався, що Україні через ту спілку з Москвою до-

ведеться пролити стільки крові та сліз, що та спілка з Московією таким тяжким ярмом ляже на українську шию.

А вийшло так, що й за часів татарського лихоліття ми, українці, не зазнали такого знущання, такого глуму, такого насильства та катування, яких нам завдало московське панування.

Оте панування московських царів з їхніми міністрами-катами геть знищило на Україні наші стародавні права та вольности.

Спантеличений та запаморочений народ наш український дійшов уже до того, що навіть забув своє ім'я, не знає навіть хто він.

І ось тепер, коли революція здмухнула, як вітром сміття, отих людських катів, що звалися царями, нам, українцям, треба пригадати собі ті умови, той «Переяславський трактат», що злучив Українську Державу у спілку з Московщиною.

До року 1648 на протязі коло ста літ народ український був під Польською державою.

За тих давніх часів людям нашим тяжко жилося.

Великих мук зазнавали вони од польських панів та польських попів. Поляки прибрали собі нашу землю до своїх рук і хазяїнували, як хотіли. Та польським панам того мало було, що українські селяне своїм потом та кровю їх годували та їхній волі корились. Пани-католики ще віру православну зневажали, споконвічні українські звичаї ламали, з мови нашої української знущались та глумували.

Вони хотіли силмиць попольщити український народ, хотіли, щоб українці попереверталися на поляків.

Та не так склалося, як жадалося!

Терпець Українському народові увірвався і козаки

наші під проводом Богдана Хмельницького почали повстання проти польської влади.

До козаків прилучився увесь трудящий народ і хоч яке було у поляків добре військо та не здолало воно подужати українців, що бились за волю народню.

Богдан Хмельницький, що був усім народом обраний за гетьмана, ростоцив Польщу на друзки і відбудував з українських земель вільну, незалежну, самостійну державу.

Сусідні держави — Молдова, Волощина, Угорщина, Туречина та Московщина — поквапились прислати до Богдана Хмельницького з коштовними подарунками своїх послів аби привітати молоду Українську Державу.

Опріч того кожна держава силкувалась випередить иншу, щоб запобігти у Гетьмана України ласки та мати собі нову державу за спільника.

Навіть Польща, котру Україна була розбила і од котрої одділилася, прислала своїх комисарів.

Ці польські комисари привезли Богданові Хмельницькому окрім подарунків од короля польського ще й гетьманські клейноди і просили його замиритися та знов скоритися королеві.

Коли передавали комисари Хмельницькому гетьманську булаву, то козацька старшина, що коло Гетьмана стояла, загукала: «Навіщо ви, ляхи, принесли нам оці цяцьки. Знаємо ми вас. Хочете знову нас в неволю приборкати. Нехай злизнуть ваші дари. **МАЙТЕ ВИ СОБІ СВОЮ ПОЛЬЩУ, А УКРАЇНА НАМ КОЗАКАМ НЕХАЙ ЗОСТАЄТЬСЯ!**»

Молода держава Україна була завела тоді такий лад, що теперішні вчені люде звать його «воєнно-демократичною республікою».

Але ж поляки не тратили надії Україну назад повернути і готувалися ретельно до війни, шукаючи союзників, щоб з ними на Україну напосісти.

Хмельницький знав про це добре і знав, що Україні важко буде самій проти двох-трьох ворогів встояти.

Ото ж він і заходився собі союзника (спільника) шукати.

Та й найшов, на лихо Україні, московського царя.

Гадали люде, що як українці та московці однакової віри, то з Москвою краще буде в спільці жити, ніж з татарами або турками.

Почалися переговори України з Москвою. Довго не могли порозумітися. Нарешті року 1654 було скликано у місті Переяславі на Полтавщині раду.

Сюди приїхали посланці од Московського царя.

На тій раді українці покладали пристати до спілки з Москвою і виробили умови тієї спілки, що звуться «Переяславським трактатом» або «Статтями Богдана Хмельницького». Подаємо нижче головніші з тих статтів.

1) Насамперед, щоб не було непорозуміння повинен царь московський затвердить права і вольности наші так, як ці права і вольности ми споконвіку мали.

2) Щоб в суди наші, як міські, так і військові, не бояре, не воеводи, не ставники московські не входили.

3) Україні мать своє власне військо, як городове, так і запоріжське.

4) Як по містах, так і по селах вся старшина (урядники, войти, бурмистри, старости), щоб з наших людей радою обіралися.

5) При Гетьманській булаві зостається Староство Чигиринське.

6) Народ і військо на загальній раді самі поміж себе обирають Гетьмана і всю Старшину, так як це є стародавній український звичай.

7) Земель козачих і селянських одібрати ніхто не може, а вони переходять дітям, котрим вольности мати, як мали діди й батьки.

8) Права і вольности, котрі ми маємо ще за часів князівства, як духовенства, так і мирян, щоб попсовані на були.

9) Гетьман з Старшиною може приймати чужоземних посланців, як то ще споконвіку було.

10) Равіш, чим збірать подушне умовитися з Гетьманом і Старшиною, котрі і призначуть своїх урядовців.

11) Українська церква і духовенство мають повну незалежність від Москви.

12) В затверження ненарушимости цього трактату прохаємо цю хартію вольностей підписати і печатками затвердити, щоб навіки вічні нерушимо було.

ЦАРЬ МОСКОВСЬКИЙ ЗАТВЕРДИВ І БОЯРЕ ПРИГОВОРИЛИ!

Як бачимо з цього трактату Україна прилучилася до Московщини з своєї охоти, а не кимсь присилувана.

Пристаючи до спілки, як вільна держава з вільною, як рівна з рівною, Україна забезпечила собі свої порядки, свій лад, бо однодушно воліла жити своїм державним життям.

Коли йшла мова про спілку з Московщиною, то ніхто з українців тоді і не думав, що та спілка буде довго.

Митикували наші вільнолюбні діячі тогочасні, що скоро Україна зміцніє та наберегься сили, то й зовсім скасує ту спілку з Москвою аби жити вільно і незалежно.

Та Московщина перехитрила нас. Треба сказати, що московські царі ніколи не знали що воно таке своя чи чужа честь і що таке «слово честі». Через те свого слова в Переяславській умові не додержали і помаленьку та потихеньку усякими шахрайськими способами одбірали у нас наші права, настановляли свої московські порядки, силували нас до московської мови.

Загарбуючи наші права та грабуючи наше добро московські царі завели на Україні ще й панщину, котрої тут раніш ніколи не було.

Землю нашу українську царі почали роздаровувати московським панам та підпанкам.

А ці пани, як почали смоктати кров українську, то смоктали ще з більшим завзяттям, ніж пани польські.

Ото ж і вийшло, що народ український попав здощу та під ринву, з ярма польського в ярмо московське.

Панство наше українське, що спочатку обстоювало права та вольности нашого народу і боролось за його національно-політичну волю, потім «ради лакомства нещасного» помосковилося, одцуралося рідного народу, рідної мови, рідних українських звичаїв, зробилося просто чужим для України.

І ці пани-перевертні, пани-перекинчики разом з московськими панами гнітили і душили український народ.

Ідучи в спілці з московськими царями, пани-дворяне усі свої сили покладали на те аби нас українців помосковити то поробити кацапами.

Для того школи наші українські усюди було зачинено, а заведено на Україні школи московські з учителями-кацапами.

Попам українським було наказано службу

Божу правити не так, як вона правилася на Україні за давніх часів, а так, як правилася на Московщині.

Проповіді (казання) в церквах не можна було говорити рідною мовою, а тільки кацапською.

По судах, по всяких канцеляріях, по земствах, на почті, усюди де тільки можна було по-виганяли українську мову, бо вона ніби мужича, і усюди позаводили кацапську.

Коли набірали на Україні некрутів, то їх не зоставляли відбувати службу на рідній землі, а засилали або в Московщину або в Сибір, щоб вони там швидче помосковилися.

А до нас на Україну у військо найбільше присилали кацапів, татар, калмиків, латишів, то-що.

Отак роспинала та окрадала Україну Московщина!

Коли ж знаходилися люде, що ставали в оборону свого краю, як наприклад гетьмани Павло Полуботок та Петро Дорошенко, то їх хитро закликали до Москви, а звідти вже не випускали, катуючи та гноючи по тюрмах оборонців вслі народньої доти, доки нещасні не вмірали.

Як уже московські царі побачили, що міцно кліщами здавили горло українському народові і побачили, що наше змосковлене панство їм пильно допомагає, то, забувши всякий сором, просто скасували на Україні гетьманство і покришили Україну, що була державою, на звичайнісінькі губернії з десятками тисяч кацапських чиновників та поліціантів, що мов п'явки смоктали українську кров.

Нашого незабутнього поета Тараса Шевченка — борця за волю України — заслали в далекі Оренбурські степи, де мучили його десять год так, що повернувшись з заслання, він вже не мав сили жити і помер.

І до Шевченка і після його Москва замутила

та згноїла по тюрмах сотні тисяч найкращих синів нашого народу!

Більше двохсот літ терпіли ми нелюдські знущання та муки, терпіли московський тягар, але все це не поробило нас українців кацапами!

І от тепер, коли царів нема, коли ми маєм політичну волю, нам треба згадати і про ті наші права, які ми мали, коли Українська Держава ставала до спілки з Московщиною.

Бо нам українцям, як і всім тим народам, що живуть в Росії, крім волі політичної потрібна ще й воля національна.

А ця воля національна буде в нас тільки тоді, коли народ український сам здобуде собі право жити вільно і незалежно ні від кого!

Загадаймо, що сказала козацька старшина польським комисарам і не даваймо нікому простягати свою руку на наш край, на нашу землю, на нашу Україну!

Ми, українці, мусимо вибороти собі негайно всі ті права, що забезпечено нам статтями Богдана Хмельницького!

Бо тільки тоді ми матимем повну волю і знатимем, що ніхто вже нас не зробить рабами!

Отже треба всім ставати до роботи, до організації, до організованої боротьби!

Тільки в єднанні сила! Тільки організований український народ здобуде собі ту волю, якої ще й зараз не має.

Памятаймо ж, що ми повинні головами своїми лягти, але повернути беззаконно забрані у нас державні права!

«Годі нам бути в ярмі у чужинців!..»

Видавництво „СІЧ“

- № 1. Переяславський Трактат. ц. 5 коп.
№ 2. Годі нам бути в ярмі у чужинців. ц. 10 коп.
№ 3. Гетьман Іван Мазепа. ц. 10 коп.

Українські газети:

НОВА РАДА, щоденна газета, до кінця року 11 р. 20.
Редакція. Київ, Володимирська 42.

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА, щоденна газета, до кінця року 11 р.,
Редакція: Київ, Пушкінська ул. 4. Контора: Прорізна 5, кв. 10.

НАРОДНЯ ВОЛЯ, щоденна народня газета. Редакція: Київ,
Хрещатик 27. на 1 міс—1 руб.

ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ
РАДИ, Київ, Володимирська 53—дає пояснення в усяких
українських справах. Тамже Українське бюро праці
(для Українців що шукають роботи).

Українські книгарні:

Київ, Безаківська 8, Укр. Книгарня.
Київ, Впадимирська 53, Крамниця „Час“.
Київ, Фундуклівська 4; Книгарня Е. Череповського.
Полтава, коло Ев. оп. Гостиниці, Україн. Книгарня.
Полтава, б. Котляревського, книгарня Г. Марковича.
Харків, Петровський пер. 18, Укр. Книгарня.
Одеса, Преображенська 11, Книгарня „Діло“.
Катеринослав, Поліцейська 36, Книгарня „Слово“.
Катеринодар, Кн. склад. „Слово“, Кубан. союзу дріб. кредиту
Кремінчук, Катерининська 4, Укр. Книгарня.
Миколаїв, Московська 3, „Просвіта“.
Петроград, Петроград. Сторона, Большой пр. 1, Укр.
Книгарня.

Ціна 10 коп.